

důvodů:

Žalovaný je podle souhlasného udání stran protokolován, prodej motouzu žalobci by nepochybně na jeho straně obchodem a proto je tuto spornou věc posuzovati podle předpisů obchodního zákoníka (čl. 277). Podle těchto předpisů není žalobní nárok oprávněn, ani, když se předpokládá, že jde o obchod fixní. Při obchodech fixních musí podle čl. 357 obch. zák. strana smlouvě věrná, chtějíc trvati na plnění, druhé to oznámiti bez odkladu po uplynutí lhůty ku plnění. Učiní-li tak s nesplní-li přes to druhá strana smluvní závazek, může strana smlouvě věrná i pak uplatniti právo na náhradu škody pro nesplnění neb ustoupiti od smlouvy, avšak musí zachovati obecné pravidlo čl. 356 obch. zák., musí tedy druhé straně oznámiti, zda bude žádati náhradu škody na místo plnění, či zda od smlouvy odstoupí, a poskytnouti jí přiměřenou dodatečnou lhůtu od tohoto oznámení k napravení toho, co zmeškala. Žalobce sice oznámil žalovanému včas, lístkem příl. 2, že trvá na plnění, ale lístkem příl. 3, ze dne 6. července 1927 nedal žalobce přiměřenou dodatečnou lhůtu, nehledíc ani k tomu, že jeho oznámení: »budu nucen, neobdržím-li nejpozději do soboty motouz, Vás za to činiti zodpovědným«, není dostatečně jasné, ježto není z něho zřejmo, je-li tím míněna náhrada škody pro nesplnění, či jen náhrada škody pro opožděné splnění. Nebyl tedy žalobce oprávněn žádati náhradu škody pro nesplnění smlouvy, takže nižší soudy posoudily věc po právní stránce správně.

Čís. 11704.

Právní zájem žalobcův (§ 228 c. ř. s.) jest dostatečně odůvodněn, domáhá-li se žalobce zachování svých práv ze služebního poměru se zřetelem k zákonu pensijnímu a invalidnímu. Žalobní žádost o zpětvzetí do práce nevyčerpala by žalobcův zájem co do nároků, plynoucích pro něho pro případ zrušení výpovědi ze zákonů o pensijním a sociálním pojištění.

Ustanovení § 155 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., nelze použítí, byla-li zaměstnavatelem dána zaměstnanci výpověď před počátkem léčení ve smyslu § 154 zák. K vyloučení výpovědi nestačí, že byla podána žádost o pojištěncovo ústavní léčení. Nelze tu použítí odchylného nového ustanovení speciálního zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 28. května 1932, R I 332/32.)

Žalovaná společnost dala žalobci výpověď ze služby dne 29. listopadu 1930. Ústřední sociální pojišťovna rozhodla o přijetí žalobce do léčebné péče podle § 154 zák. čís. 221/1924 dne 10. března 1931. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované společnosti, by bylo uznáno právem, že výpověď ze služebního poměru daná žalovanou žalobci jest ve smyslu § 155 zákona čís. 221/24 bezúčinná a z důvodu toho se zrušuje a že jest žalovaná povinna to uznati. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Soud má za prokázáno, že o žalobci v době, když mu byla dána výpověď podle § 82 h) živn. ř. ne-

bylo ještě Ústřední sociální pojišťovnou rozhodnuto, zda bude dán do léčení podle § 154 zák. čís. 221/24, ale že měl jen podánu žádost, o níž však, ani o tom, že o této žádosti jest zahájeno řízení, žalovaná strana nebyla vyrozuměna, ano nelze spravedlivě považovati za vyrozumění příležitostnou zmínku žalobce řiditeli závodu, že půjde do sanatoria. Ostatně žalobce ani nepředložil doklady o tom, že nějaké řízení jest vůbec v běhu. Žalobce nepracoval pro nezaviněnou nemoc více než čtyři neděle a proto podle § 82 h) živn. ř. jest přípustné dáti mu výpověď; jen tehdy deroguje však § 155 cit. zák. toto ustanovení, když by výpověď byla dána za léčení v § 154 cit. zák. uvedeného, a nebo z důvodu tohoto léčení. Jest prokázáno, že o žádosti žalobce ke dni 29. listopadu 1930 nebylo rozhodnuto. Nebyla tudíž dána výpověď v době léčení žalobce podle § 154 cit. zák. ani z důvodu tohoto léčení, protože žalovaná strana ani o tom nevěděla, že žalobce má býti dán na takové léčení, neboť o tom bylo rozhodnuto teprve roku 1931, a ta okolnost, že jest žádost v běhu, nemůže míti účinky, protože o podání žádosti úředním vyrozuměním ani dokladem žalovaná strana nebyla vyrozuměna a o tom nevěděla, a nelze proto držeti názor, že žalovaná z důvodu léčení podle § 154 cit. zák. žalobce propustila, ano o tomto léčení bylo rozhodnuto teprve v roce 1931. Dala proto žalovaná žalobci podle § 82 h) živn. ř. výpověď právem. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a věc znovu rozhodl. **D ů v o d y:** Žalovaná strana vznesla námitku nepřipustnosti určovací žaloby podle § 228 c. ř. s. Prvý soud se s touto námitkou v rozsudku nezabývá, ale odvolací soud musí k ní přihlížeti z úřadu. Žalobce se domáhá toho, že výpověď ze služebního poměru jest bezúčinná, že se zrušuje a že žalovaná strana jest povinna to uznati. Ježto žalobce domáhá se i zrušení výpovědi, nelze žalobu považovati za pouhou žalobu určovací, nýbrž i za žalobu o plnění. Uvádí-li žalovaná strana, že žalobce má možnost žalovati, že strana žalovaná je povinna vzíti žalobce do práce a námezdní poměr obnoviti, rozumí se to již samo sebou, kdyby bylo uznáno na zrušení výpovědi. Nesprávné ocenění po stránce skutkové spatřuje odvolatel v tom, že první soud zjišťuje, že žalovaná strana nebyla vyrozuměna o jeho žádosti o přijetí do sanatoria, ačkoliv žalovaná strana byla o tom řádně vyrozuměna a nesměla proto dáti žalobci výpověď ze služebního poměru. Prvý soud činí odporující si zjištění, zjišťuje výsledkem žalobcovým, že žalovaná strana byla vyrozuměna o jeho žádosti za přijetí do sanatoria, a zjišťuje dále, že žalovaná strana o tom vyrozuměna nebyla. Přesné a určité zjištění této okolnosti je pro spor rozhodné, neboť podle přesvědčení odvolacího soudu v tom případě, že žalovaná strana byla o žádosti žalobcově před výpovědí vyrozuměna, jest spatřovati důvod výpovědi v tom, že žalobce podal žádost o ústavní léčení, neboť žalovaná strana jako důvod výpovědi uvádí žalobcovu neschopnost. Ve smyslu ustanovení § 155 poj. zák. není nutno, by se výpověď stala nepřipustnou, by výpověď byla dána za ústavního léčení, nýbrž stačí, byla-li dána výpověď z důvodu tohoto léčení ještě před jeho počátkem.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by nehledě ke zrušovacímu důvodu, jehož použil, o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Především jest se zabývatí námitkou stěžovatelky, že jde o žalobu určovací, která není přípustná, poněvadž žalobce měl možnost žalovati přímo o plnění, že žalovaná jest povinna vzítí ho do práce a námezdní poměr s ním obnoviti. Odvolací soud projevil názor, že tuto žalobu nelze považovati za pouhou žalobu určovací, nýbrž i za žalobu o plnění, ježto se žalobce domáhá též zrušení výpovědi jako bezúčinné. S tím ovšem nelze souhlasiti, neboť žalobní žádosti o zrušení výpovědi se žalobce nedomáhá na žalované ještě žádného plnění, nýbrž usiluje jen o to, by byl najisto postaven určitý právní poměr mezi ním a žalovanou, takže vpravdě tu jde jen o určovací žalobu podle § 228 c. ř. s. a jest zkoumati, jsou-li splněny podmínky pro ni. Možnost žaloby o plnění vylučuje sice zpravidla určovací žalobu, nikoli však ve všech případech. Nedovolenou jest určovací žaloba, kde by nesloužila potřebám praktického života, nýbrž by vedla jen k zbytečnému rozmnožování sporů (Viz rozhodnutí čí. 4498, 8992, 10.155 sb. n. s.). Kde však se jí zjednává pevný právní základ pro právní vztahy stran a sleduje se jí samostatný rozumný účel, jest přípustná, nehledíc k tomu, zda by bylo lze žalovati též o plnění. To platí zejména v případech, kde oněmi nároky, jež by snad mohly býti již nyní vymáhány žalobou o plnění, není vyčerpán celý obsah a dosah sporného právního poměru. Dalším požadavkem určovací žaloby jest, by žalobce měl právní zájem na tom, by právní poměr byl najisto postaven soudním rozhodnutím co nejdříve. Tento požadavek jest pro soud otázkou právního posouzení, kterou jest zkoumati z úřadu (Rozhodnutí čí. 9820, 10.285 sb. n. s.). V souzeném sporu žalobce uvedl, že se domáhá zachování svých práv ze služebního poměru se z ř e t e l e m k z á k o n u p e n s i j n í m u a i n v a l i d n í m u. Jeho právní zájem na brzkém určení bezúčinnosti výpovědi a trvání služebního poměru jest tím dostatečně odůvodněn a žaloba o zrušení výpovědi slouží také praktické potřebě, neboť žalobní žádost o zpětvzetí do práce by nevyčerpávala žalobcův zájem v příčině nároků, plynoucích pro něj pro případ zrušení výpovědi ze zákonů o pensijním a sociálním pojištění. Podmínky určovací žaloby podle § 228 c. ř. s. jsou tedy v souzeném případě splněny a po této stránce není rekurs oprávněn. —

Naproti tomu nelze rekursu upřítí oprávněnost, pokud brojí proti právnímu názoru odvolacího soudu, že ustanovení § 155 zákona ze dne 9. října 1924 čí. 221 sb. z. a n. jest použiti i tehdy, byla-li zaměstnavatelem dána zaměstnanci výpověď před počátkem léčení ve smyslu § 154 téhož zákona a že již stačí k vyloučení výpovědi, byla-li podána žádost o ústavní léčení pojištěncovo, neboť tento názor nemá v § 155 zákona čí. 221/1924 sb. z. a n. opory. Tento předpis stanoví, že pojištěnci, jenž bude podroben léčebné péči ve smyslu § 154, nesmí býti po dobu léčení nebo z důvodu tohoto léčení zaměstnavatelem dána výpověď ze služebního poměru. Léčení ve smyslu § 154 nesmí tedy býti učiněno důvodem pro výpověď ze služebního poměru a výpověď proti uvedenému předpisu by byla právně bezúčinnou. Aby se však mohlo mluvit o tom, že bylo tohoto léčení zaměstnavatelem použito jako důvodu k výpovědi proti zákonnému zákazu, musilo by léčení ve smyslu § 154 býti skutečně zavedeno, a tomu by tak bylo teprve tehdy, kdyby

Ústřední sociální pojišťovna skutečně podrobila pojištěného zaměstnance své léčebné péči podle § 154. Tomu nasvědčuje i důvodová zpráva k § 155 vládního návrhu zákona — čís. tisku 4186 posl. sněm. z roku 1923 — v níž se na str. 82 mluví výslovně o pojištěncích podrobených této léčebné péči. Předpisu § 155 jest tedy rozuměti tak, že zaměstnavatelova výpověď zaměstnance ze služebního poměru není přípustná, byl-li nemocný zaměstnanec dán z rozhodnutí Ústřední sociální pojišťovny do léčení podle § 154, pokud toto léčení trvá, že však ani potom, když léčení bylo ukončeno, nesmí ho býti použito zaměstnavatelem jako důvodu pro výpověď ze služby. Důvodem pro toto výjimečné ustanovení o obmezení výpovědního práva zaměstnavatelova bylo podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona, by byl zabezpečen zplna účel, jejž sleduje léčebná péče Ústřední sociální pojišťovny a o němž se zmiňuje první odstavec § 154 zák. (Obnova výdělečné způsobilosti důchodcovy, odvrácení neb odsunutí invalidity). Dosažení tohoto účelu by bylo ztíženo, kdyby se pojištěnec zdráhal, podrobiti se léčebné péči v obavě, že by přišel o zaměstnání (Viz o tom Dr. Gallase a Dr. Janošíka — Výklad k zákonu o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, IV. vydání, str. 313). Kdyby se přisvědčilo názoru odvolacího soudu, vedlo by to k povážlivému důsledku, že by zaměstnanec mohl zabrániti výpovědi ze služebního poměru kdykoli prostě tím, že by si podal žádost o zavedení léčení ve smyslu § 154, a že by pak zaměstnavatel, ač mu § 82 b) živn. ř. poskytuje právo, propustiti živnostenského pomocníka i bez výpovědi, trvá-li nezaviněná nezpůsobilost ku práci přes 4 neděle, musil ponechati ve svých službách zaměstnance k práci nezpůsobilého tak dlouho, dokud by o jeho žádosti nebylo rozhodnuto Ústřední sociální pojišťovnou, a to i tehdy, kdyby rozhodnutí vyznělo záporně. Takovému důsledku zákon zajisté nechtěl. Léčebná péče Ústřední sociální pojišťovny ve smyslu § 154 zák. není ostatně, jak plyne ze slova »může« použitého v prvním odstavci § 154 zákona, dávkou povinnou, pojištěnec nemá na ni žalovatelný nárok, takže pouhé podání žádosti pojištěncem o zavedení takového léčení nemůže ještě míti účinek v § 155 naznačený. Pro úplnost se ještě dodává, že v § 55 pozdějšího zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách bylo také stanoveno, že pojištěnec, jenž byl podroben léčebné péči v odborném ústavu léčebném nebo v lázních pod lékařským dozorem, nesmí býti z důvodu tohoto léčení propuštěn ze zaměstnání a nesmí mu býti dána výpověď po dobu léčení, ale tam jest dále výslovně ustanoveno, že, zavede-li se léčebná péče, jest takové propuštění nebo taková výpověď bezúčinnou, došlo-li k nim po podání návrhu nebo žádosti o léčebnou péči. Takového ustanovení však § 155 zákona čís. 221/1924 sb. z. a n. neobsahuje a nelze na pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří vztahovati odchylné nové ustanovení speciálního zákona čís. 26/1929 sb. z. a n., jenž upravuje pensijní pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, tedy pojištění zcela jiného způsobu. V souzeném případě není sporné, že žalovaná dala žalobci výpověď dne 29. listopadu 1930 a že Ústřední sociální pojišťovna rozhodla o přijetí žalobce do léčebné péče podle § 154 zákona čís. 221/1924 sb. z. a n. teprve dne 10. března 1931. Tyto nesporné skutečnosti stačí pro rozhodnutí o žalobní žádosti.

Pro spor není rozhodné, byla-li žalovaná firma vyrozuměna o žalobcově žádosti za přijetí do sanatoria, čili nic, byl-li zejména ředitel cukrovaru žalobcem upozorněn, že má podanou žádost o léčení v sanatoriu, a nezáleží ani na tom, co ředitel žalobci na to odpověděl. Doplnění řízení nařízené odvolacím soudem jest zbytečné a domnělý rozpor ve zjištěních prvního soudu, byla-li či nebyla-li žalovaná vyrozuměna o žalobcově žádosti za přijetí do sanatoria, se týká okolnosti pro spor bezvýznamné.

Čís. 11705.

Předpisem § 74 živn. řádu, jakož i předpisem § 1 čís. 97 prováděcího nařízení min. obchodu a min. vnitra ze dne 23. listopadu 1905, čís. 176 ř. zák., bylo podnikatelům závodů, jichž provoz jest spojen se zvláštním nebezpečenstvím pro osoby v nich zaměstnané, přímo uloženo za povinnost, by z e s v é h o nejen opatřili, nýbrž i svým zaměstnancům skutečně poskytli prostředky pro první pomoc.

Poskytl-li podnikatel závodu podle své zákonné povinnosti svým dělníkům materiál pro první pomoc sám svým nákladem, nemůže se domáhati (podle § 1042 obč. zák.) na okresní nemocenské pojišťovně náhrady výloh.

(Rozh. ze dne 28. května 1932, Rv I 382/31.)

Žalující firma domáhala se na žalované Okresní nemocenské pojišťovně náhrady výloh za obvazy a léčebné prostředky, jež poskytla v době od 1. ledna 1925 do 25. srpna 1928 svým dělníkům, pojištěným u žalované, v případech první pomoci ze svých závodních lékárníček. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Prvý soud zjistil, že v souzeném případě jde o první pomoc, která byla dělníkům žalující strany poskytována v jejím provozu od prvního ledna 1925 až do 25. srpna 1928 a že ve všech případech, které touto žalobou byly uplatňovány a v seznamu příloha B) byly uvedeny, tato pomoc byla poskytována, a žalobkyní tvrzený materiál i léky byly použity, a že za to skutečně žalující stranou zažalovaná částka byla vynaložena, posléze že do 14 dnů po úrazu periodicky žalované straně bylo podáno hlášení, jakož i že v části těchto případů po poskytnutí první pomoci bylo zapotřebí lékařského ošetřování, a předání do nemocnice, a že v seznamu B) jsou i případy, v nichž s úrazem byla spojena neschopnost ku práci, přesahující tři dni. Které případy patří do té či oné skupiny, nebylo zjištěno a nebylo žalující stranou vůbec tvrzeno. Odvolací soud má za to, že v souzeném případě rozhodnutí věci záleží jen na odvolacím důvodu právního posouzení věci. Žalobkyně odvolává se pro své stanovisko na rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 1924 Rv II 419/24 čís. 4102 sb. n. s., v němž bylo vysloveno, že nemocenská pokladna jest podle zákona povinna, nésti i náklady na tak zvanou první pomoc, avšak jen pod tou podmínkou, že jí byla nemoc včas hlášena. Tím jest ovšem uznána zásada, že i poskytování první pomoci spadá pod zákonné povinnosti nemocenské pokladny (nemocenské pojišťovny), a neshledává ani odvo-